

TOIMETUS JA TALITUS
Kuresaar, Saaremaa Maleva
Staap, kõnetr. 1.

==
KUULUTUSTE HIND:
Kulutuse rüffel 3 s. mm.
esimesel " 8 s. "
teksti osas 10 s. "

Tea taja

Ilmub kaks korda kuus.

Tellimise hind:
postiga aastas — 50 senti.
Tellimisi võtavad vastu kõik
malevkondade ja kompaniide
päällikud ja naiskodukaitse
jaoskondade esinaised.

№ 12/13. (176/177.)

22. aprillil 1936.

VIII aastakäik.

Avaldan teaduslikult ja tähtselt kait-
seltõidu ülesandeks ja tähtselt kait-
seltõidu ülesandeks 9. 4. — 1936. a.
Nr. 29 — R.

Rõigile malevate pealikele.

23. juunil l. a. toimub järjekordne suurem meie rahvuslik üldföndmus — 3. Wõidupüha pühitsemine. Et see sünnits kõigiti väärikalt, on Tallinnas moodustatud üleriiklike organisatsioonide esindajate koosneva Wõidupüha pühitsemise korraldava komisiooni. See komitee on ette võtte üldise korraldamise, sissustamise ja läbiviimise võtnud enda ülesandeks ning palunud olla kaitsejõu asja edaspidijärgs algatajaks ning kohtadele viijaks.

See on austav, kuid ühtlasi ka kohus-
taw ülesanne meie organisatsioonile. Näen meeleldi, et kogu meie pere sellele sügavamõttelisele ja suure tähtsusega rahvuslikule pühale täie innuga kaasa tunneb ja tema ettevalmistusele ja jõurikkale läbiviimisele kaasa töötab. Selolevaid ülesandeid kaitsejõu osas tuleb võtta ja täita kui kaitsejõu teenistustsüü ülesandeid ja kohuseid. Nende teostamise juhtimise, töö koordineerimise ja täitmise järelevalve kaitsejõu osas panem vastutavalt malevate pealikele.

Vähemad ettepanekud ja juhtnõu-
rid Wõidupüha korraldamise kohta kohtadel saadetakse Teile vahetult 3. Wõidupüha Pühitsemise Korraldava Komisiooni juhatajuse poolt, kellega ka edaspidi kõigis neis küsimustes pidada sidet ja kontakti.

J. O r a s m a a, kindralmajor.

J. M a i d e, kolonel,
peastaabi ülem.

3. Wõidupüha Pühitsemise
Korraldava Komisiooni

J u h a t u s

„09“ aprillil 1936. a.

W. a.

Saaremaa maleva pealik.

23. juunil l. a. pühitseme 3. Wõidupüha. Et see toimus väärikalt ning viidaks läbi üle kogu maa jõurikkalt, on Tallinnas moodustatud üleriiklike organisatsioonide ja osutiste esindajate koosneva Wõidupüha pühitsemise korraldava komisiooni. See komitee pöördub täesolevaga kõigi seltõidude ja kultuuriliste organisatsioonide poole ülestutsega, ajuda kohtade peal ühiselt Wõidupüha juhtimise korraldamisele.

Sellekohase algatuse on komisiooni palunud endale võtta kaitsejõu ning oma liimimõõda kanda korraldus kohtadele, kus kaasa kutsuda Wõidupüha ühiselt korraldamisele kõik kohalikud organisatsioonid.

Saadame siinjuures komisiooni poolt heakskiidetud 3. Wõidupüha juhtnõude, üldkorralduse ja üldkava ja palume Teile olla ühise ettevõtte edasikandjaks ja algatajaks Teile maleva territoriaalsetes piirides. Tööd kohtadel palume nii korraldada, et võimalikult juba l-ks maiks maleva allüksuste algatusel kohtadel oleks moodustatud Wõidupüha pühitsemise korraldavad komiteed ning need omakorda võiksid kohe ajuda asja tegelikele ettevalmistusele. Täiendavad ettepanekud ja materjalid püha ühitasjalitumaks sissustamiseks saadame Teile järk-järgult nende valmistamisel teile kohtadele.

Kõigis küsimustes, mis tekivad kohtade peal ühenduses eeloleva Wõidupüha pühitsemise korraldamisega, palume pöörduda kaitsejõu peastaabi poole (kol. J. Maide, tel. 451-94 ja kapten A. Truure, tel. 451-89), kust antakse vajaliku nõu ja informatsiooni. Samas komisiooni ja selle juhatajuse kirjade aadressis.

J. M a i d e, kolonel,
Komisiooni juhatajuse esimees.

A. T r u u r e, lpt. Sekretär.

3. Wõidupüha.

1. Wõidupüha mõte.

Wõidupüha on eestlaste kõigi aegade võitluste ja võitude ning eriti Wõnnu lahingu mälestuspüha. Kõneluste, meie rahvustiku omapära esiletõomise, traditsioonide elustamise ja ajalooliste kohtade kaudu elustuvad meie esiivanemate sügavate aateilm, taugelaslik ja viisa püüd ise oma elu korraldada, võitluste ja võitude. Selle päeva najal austame itka jälle meie ärkamisaja tegelaste enastalgavat tööd ja saame aru selle ajastu edasiviivast tähtsusest meie rahvuslikus elus. Waimus elame taas üle meie rahva sammumise iseseisvusele, meie riikliku sünni ja heroilise Wabadusjõu. Tuletame meele meie iseseisvussajajärgu ülesehitavat tööd, hindame oma tänapäeva ja kindlustame oma tulevikku.

Wõidupüha on meie rahvuspüha. Selle pühitsemine peab toimuma kogu rahva osavõtul. Seepärast on tema jõurikkale läbiviimisele kutsutud kaasa kõik, nii wanad kui ka noored, nii mehed kui ka naised. See on meie rahvuslike tunnete ja tegude pidulik esiletõomise päev, mis tahab ütelda, et oleme ajaloo rahvas, kes austab oma minevikku, ise juhib oma olemikku ning on alati valmel oma parema tulevikku eest.

2. Erilisi juhtnõudeid 3. Wõidupühaks.

Selolevas on loetluseks toodud Wõidupüha üldmõte. 3. Wõidupüha eriliseks juhtnõudeks olgu: eesti muisjete linnuste märkimine ja jäädvustamine, alalistide võidutulede kohtade leidmine ja võidutulede püstitamine.

Linnuste jäädvustamiseks tuleks: püstitada suurematele teedele, millele ääres linnused asetsuvad, vastavad juhistulbad; püstitada linnuseil alalistes lipuwardad ning nende jaoks seotada rahvuslipud; püstitada linnuseile jäävad tähismärgid. Wõidutulede alalisteks kohtadeks tuleb leida sobivad ja valitsevad kõr-

gendille (kus võimalik — linnused või muud ajaloolised kohad), kus püstitada **alatiised wõidualtarid**.

Peale selle jääwad käesolewal aastal püsima eelmise aasta Wõidupüha juhtimised: **Cestlasele eesti nimi! — Cesti kodule eesti lipp!**

3. Wõidupüha üldkorraldus.

Et 3. Wõidupüha toimums kõigiti organiseeritult ja kajasutis jüriktalt üle kogu maa, on Tallinnas moodustatud üleriiklike organisatsioonide ja asutiste esindajast koosnew **Wõidupüha Pühitsemise Korraldus Keskomitee**. Komiteesse kuulwad: Kaitseliidu, Haridusministeeriumi, Riikliku Propaganda Talituse, Tsamaaliidu, Põllutöökoja, Cesti Maaomawalitsuste Liidu, Cesti Lianadeliidu, Tuletõrje Liidu, Cesti Maanaste Keskliit, Ülemaalse Maanoorte Ühenduse, Ülemaalse Cesti Noorsoo Ühenduse, Cesti Haridusliidu, Cesti Kultuurajaloo Seltsi, Rimeede Cestistamise Liidu ja Cesti Lipu Toimkonna esindajad. Ettevõtte otsejeks läbiwijaiks walis keskmittee endi keskest **keskmittee juhatus**, kuhu kuulwad: Kaitseliidu, Tsamaaliidu, Põllutöökoja, Tuletõrje Liidu ja Cesti Maaomawalitsuste Liidu poolt määratud esindajad. Keskmittee juhatus ülesandeks on küsimus kesklohal kõigeülgiselt ette valmistada, wälja töötada ühitasjalised tawad ja olla korralduse tegeliks keskjuhitiaks ning kohtadepealse tegeuse koordineerijaks. Korralduse edaspidi jeks algatajaks organisatsiooniks ning selle kandjaks kohtadele on kaitseliit.

Analoogiliselt kesklohal tuleb ülalnimetatud organisatsioonide kohapealsete osakondade või kohapeal nende ülesandeid täitwate organisatsioonide osawõtul kõikide maakondade (resp. linnades) kõige lähemal ajal kohaliku kaitseliidu malewa pealiku algatusel ellu kutsuda samalaadset maakondlikud (resp. linnade) **komiteed** ja **juhatused**, kus küsimus läbi töötada maakonna (resp. linna) ulatuses ning tawda kaitseliidu allüksuste kawdu kohe edasi igasse **alewisse ja walda**. Wõidupüha korraldamist maakonnas (resp. linnas) juhiti kõigeülgiselt **maakonna (resp. linna) komitee**. Tööd tuleks korraldada nii, et juba 1. maits võimalikult kõigil kohtadel oleks moodustatud wastawad komiteed ja juhatused ning nendele antud instruksioonid. Wõidupüha tuleb kohtadel pühitseta ühiselt ning tema korraldamisele kaasa kutsuda kõik kohapealised seltskondlikud ja kultuurilised organisatsioonid, asjale kasulikud isikud ja asutised.

4. Wõidupüha üldtaw.

Korraldus keskmittee liitis heats 3. Wõidupüha pühitsemise alljärgnewa **üldtaw**, mis tuleks wõtta aluseks püha pühitsemisel kohtadel. Sellele tawale tuleb juhtuda kui üldraamistitule, milles wõib

ühitasju muuta ja täiendada wastawalt kohalikele oludele ja võimalustele.

1. 23. juuni hommikul kell 0600 toimums **Wõidupüha pidulit algus**.

Ortestrid, wies wõi wähenдатud koosseisus, wõi signalistid kutsuwad äratusmängudega kiritornidest ja rahwamajade rõdudelt kodanikke püha pühitsemisele. **Sarwehelid**ega wanadelt ajaloolistelt kohtadelt ja kõrgenditelt kuulutatatse püha alanuks.

Samal ajal **heijatatsse** kõigil asutistel, elamuil, wanadel linnusel ja selle wäewa pidukohtadel täismasti meie wana wõitluskaaslane ja wõitude sümbol — **sinimustwalge rahwuslipp**.

2. **Hommikutuulele** peetagu kõigis kirkuis, võimalikult aga aastaaega filmas pidades, **wabas looduses** Wõidupüha pidulit **jumalateenistused**, kus ühtlasi tulewad õnnistamisele uned rahwuslipud.

3. Et päewatawa mitte üle koormata ja osawõtjaid mitte wõsitada, tuleks käesolewal aastal ära jätta Wõidupüha tawast päewajed aktused, kui just kohtadel Wõidupüha peale ei lange mõni säärane algatus (nurgakimipanemine, sambaawamine jne.), mis tingib päewase lofutuleku. Selmistel aastatel päewasteks aktusteks ettenähtu wõiks sel aastal ühendada **õhtupoolitult toimumwate ettevõtetega**. Kõll aga peaksid organisatsioonide esindajad wäewal ajatama **langemud tangelaste sambaile ja talmudele pärgi ja lilli** ning tooma nende mälestusele wastawas tseremoniaalkorras austust. Samuti on otstarbekohane korraldada lofutulekuid, eriti noortele ja õppiwale noorsoole, ajaloolistes kohtades, kus anda seletust meie wanadest linnustest ja lahingukohtadest.

4. **Õhtupoolitult**, kella 1800—1900 paigu, toimums rongkäigud ja paraadid, mis märgiksid päewa kaitseliitilise ilme. Paraadil ja rongikäigul esinegu oma lipudega kõik organisatsioonid.

Kella 2000 paigu algaksid Wõidupüha õhtused pidustused selleks ettevalmistatud ja korraldatud kohas. Kawas: kõne, wäewakohane näidend wõi katkend sellest ja lühietekandeid deklamatsioonide, elawate piltide, rahwatantsude demonstratsioonide wõi sportlike ettekannetega, mis on läbi põimitud muusikaliste ja lauluetekannetega.

Uhtuse — pidu kestus olgu nii ette nähtud, et see lõpels widewitu tulekul, millal algab wõidutulede põletamine, mitmejulgused rahwalitid lõbustused, mängud ja ilutsemine. Wõidutulede süütamine toimumu wastawa tseremooniaga **tulewanema juhtimisel**, kes ühtlasi selgitawas sõnas märgib ära nende tulede tähendust wanasti ja nüüd. On soowitaw korraldada, kui see on võimalik, tulewärt. Tulede olgu wõimjad. Nende süütamise algust tuleks signaalliga ära märkida mõnest kestusest. On soowitaw ühisel jõul juba enne Wõidu-

püha kogu lanta ja ehitada püsivad Wõidutulede pesad — **Wõidualtarid** — mis oleksid alati tseks tulipesadeks ning näitaltsid sümboolselt kõigi osawõttu ja kiindumust Wõidupüha mõttesse. Wõidutulede tawa olgu võimalikult kirew, tundeid haaraw ja organiseeritult meelelahutust pakkuw.

Kui õhtune pidu etendus (aktus) toimum tulede kohast eraldi kohas, on soowitaw korraldada etenduselt (aktuselt) tõrwitatega rongkäik Wõidutulede juure.

Kuna järgmine päew 24. juuni, on jurnuapiapüha, peawad 23. päewa sündmused lõppema sobiwal ajal ja sobiwa lõpuga. Üldiselt tuleb finni pidada nõudest, et Wõidupüha ettevõtteid ei tohi liiga laiaks weniitada, et aja pikluse arwel ei kannatats isju ja meeleolu.

Wõidupüha pühitsemise tawa ja tseremooniad kohapeal tuleb wälja töötada kõigi peenjustega, täpse aja arwestusega ning siisuga. Selle juures tuleb arwestada kõik kohapealsete olusid ja võimalusi. On otstarbekohane iga ühiku tawa osa wõi ala wastutawaks juhiti otstida wõi määrata kogemud ja suuteline isik. Kawas otseste otjade juures ärgu unustatagu ka tõrwaltasju (hobuste ja sõiduwahendite asutokhad, esmaabi jne.).

Wõidupüha sündmustele, kui ei esineta mõne organisatsiooni wõormi riietuses, on soowitaw ilmuda **rahwusrõiwais**.

5. Üldiisi aluseid edaspidi jeks tööts.

Tegeliktus asja üldjuhitiaks kohapeal on kohapealne Wõidupüha pühitsemist korraldus komitee esotjas komitee juhatusega, selle ülesandeks on, et kõik oleks ette nähtud, ette valmistatud ja korrapärafelt läbi wiidud. Mitmesuguste ülesannete ettevalmistamise ja läbiwiimise mõttes on soowitaw ülesandeid organisatsioonide wahel jagada wõi moodustada tegelikult wajaduse kohast abitoimkonnad:

- **jumalateenistust korraldus abitoimkond**, kes valmistats ette ja hoolitset selle eest, et jumalateenistuse tawa ja siisu oleks päewakohane ja pidulit, ning seal ettenähtud eritoiming — lippude õnnistamine — toimums kõigis otades wastawa tseremooniaga. Samuti kiriku wõi wabaõhujumalateenistuse koha dekooreerimine ja korrapidamine seal. Sellesse toimkonda wõitstid kuuluda kohalil waimulit, esindajad lauluwängu seltsidest, kohalikt Cesti lipu toimkonnast ja teistest organisatsioonidest;
- **päewane tawa** — seltskondlike organisatsioonide esindus, naisorganisatsioonid ja iga nimelise ettevõtte jaotst juht ja siisustaja-ettekandja;
- **paraad, rongkäigud ja tseremooniad** — kaitseliit ja tuletõrje;
- **korrapidajad** — kaitseliit ja tuletõrje;
- **õhtupoolse pidu eestawa** — hariduslikud organisatsioonid;

- **wõidutuled** — laitseliit, tuletõrje ja noored;
- **majandus** (materjalid, rahaline külg jne.) — eri abitoimkond seltskondlike organisatsioonide esindajasti;
- **toitlus** (odawahinnalise **alkoholita** einelaua ja toitluswõimaluste korraldamine masfitoitlustamise põhimõtteil) — naisorganisatsioonid;
- **esmaabi** — kohalikud sanitaarorganisatsioonid;
- **ehitused** — töötoimkonnad meesorganisatsioonidelt;
- **dekoratsioonid korraldajad** — naisorganisatsioonid ja noored.

Wõidupüha pidustuste ettevalmistamine ja läbiwiimine jõudude ja tulude mõttes toimub kohapealsete seltskondlike organisatsioonide **hoolet ja tuludel**. Kõik ettevõtted, peale kiriku laululehtede ja toitluse-einelaua, on põhimõtteliselt rahwale tasuta.

Kõnelejate küsimust igas maakonnas (resp. linnas) palutakse võimalikult korraldada kohaliku maakonna (resp. linna) komiteed. On tõenäoliselt, et käesolewal aastal Wõidupüha pühitsemisel tuleb arvestada esijärjekorras kohapealseid kõnelejaid või jälle wahetada omawahelisel lohkulepel kõnelejaid naaberkohtade wahel. **Rektorkoha kõnelejate taader on juba enamus ülesannete täitmisele rakendatud**. Sellepärast palutakse kohtadelt kõnelejate nõudmistest võimalikult mitte pöörduda rektorkoha poole, waid püüda lahendada seda küsimust maakondliku (resp. linna) komitee kaudu.

Kõnelonspetrid, soowitatavate etteannete nimistu ja nende teoste laenuamise ja muud tingimused ning kõik järk-järgult rektorkomitees wälja töötatawad edaspidised ettepanekud ja mat rjalid saadetakse kohapealsetele komiteedele võimalikult varsti täiendawalt kätte.

3. Wõidupüha Pühitsemise Korraldaw Rektorkomitee.

Kõigile malewa malewafondade-, ühiskustute pealikuile, õppepiirkondade instruktoreile, Naistodufaitse ringkonna ja jaostonna esinaistele, Noorte kottaste ja Kodutütarde juhtidele.

3. Wõidupüha pühitsemise korraldaw Rektorkomitee on teinud malewatele ülesandeks wõtta oma peale algatus 3. Wõidupüha pühitsemise läbiwiimiseks malewate territoriaalfetes piirides.

Et 3. Wõidupüha pühitsemine toimuks wäärikalt ja wiidaks läbi jõurikkalt kõigil waldades asuwail laitseliidu ühiste pealikul oma wälja piirides kutsuda kogu weel aprillikuu jooksul kõikide organisatsioonide esindajad, wallawanemad, walla-

sekretärid, õpetajad ja teisi filmapaistwamaid kohapealseid tegelasi, et moodustada **walla 3. Wõidupüha pühitsemise komiteed ja selle juhatusi**.

Komiteede asutamiskoosolekud soowitaw arapidada wallamajades. Komiteede moodustamisest kohalikul kompanii pealikul teatada kohe **Saaremaa 3. Wõidupüha pühitsemise komiteele**, selle asukoht Saaremaa aj. maawalitsuses. Telefon nr. nr. 107 ja 7.

Õppepiirkondade instruktoreil ja malewafonna pealikul olla kõige tihedamas kontaktis wastawate ühiste pealikutega ja jälgida, et walla komiteed saaks digeaegselt moodustatud ja et sinna saaks kaasatõmmatud kõik kohapealsed organisatsioonid ja filmapaistwamad tegelased. Kõigil malewa ühustel aidata kaasa, et Wõidupüha pühitsemine kujuneks tõsiseks rahwuspühaks.

16. aprillil moodustati Kuresaares 3. Wõidupüha pühitsemise komitee järgmises koosseisus: H. Dstavel, kol. leitn. D. Särew, M. Dispuu, lpt. M. Mitt, A. Kurg, J. Teetow, A. Kaal, RW. esimees, J. Treusfeldt, G. Verban, A. Kaal — maatulunduskonjulent, A. Talmik, A. Kallus ja L. Kalm.

Komitee walis oma keskelt 4-liikmelise juhatus koosseisus: esimees H. Dstavel — Saare aj. maawalitsuse esimees, telefon Kuresaare 107, abiesimees kol. leitn. D. Särew — telefon 55, sekretär M. Dispuu telefon 7, lpt. M. Mitt telefon 85.

Kõigis küsimusis, mis tekivad kohapeal ühenduses eelolewa wõidupüha pühitsemise korraldamisega, paluu pöörata komitee juhatusse poole.

D. Särew, kolonelleitnant,
M. Saaremaa malewa pealik.

Saaremaa 3. Wõidupüha pühitsemise walla komiteedele.

3. Wõidupüha pühitsemise maakomitee juhatus palub wallakomiteede juhatusi asuda kohe peale walimisi Wõidupüha pühitsemise kawa koostamisele wastawalt kohalikkudele oludele, kuid mõttes aluseks Rektorkomitee poolt heakskiidetud 3. Wõidupüha pühitsemise üldkawa ja põhimõtteid. Peale seda Maakomitee arwates oleks soowitaw, et:

1. Asjaajamine loondada kohalikkude wallawalitsuste juurde.

2. Wõidutulede altariteks lastutada suurema ajaloolise tähtsusega kohti, näit.:

Muhu wallas: Linnuse maalinn.
Hellamaa wallas: Paelda linn — linnamägi.

Luemõisa wallas: Põide maalinn, Reeme küla lähedal asuw linnamägi.

Maaji wallas: Maaji maalinn.
Laimjala wallas; Thometsa lähedal asuw linnamägi.

Walgjala wallas: Waljala maalinn.
Pärsamaa wallas: Karja maalinn.

Mustjala wallas: Wõhma linnamägi.
Kihelkonna wallas: maalinn Odaläti juures ja maalinn Pidula mõisa aias.

Kärla wallas: Kihulinna maalinn.
Loona wallas: Kaarma maalinn.

Kohtades, kus puuduvad maalinnad, linnused, wõiks kõnealla tulla teised ajaloolise tähtsusega kohad, nagu:

Ubruta wallas: Salme jõgi.
Torgu wallas: Lindmäe mägi, Sepa jüwa auk.

Lümmada wallas: ühishaud.
Hellamaa wallas: püha tamm.

Tähtsamatele kohtadele wõiks isegi mitmest wallast kogu tulla.

4. Wõidupüha pühitsemine peaks olema erilisel pidulil ja sellest osawõtma peaks võimalikult palju kodanikke.

Pidustused peaksid olema maksuwabad, mitmekesised. Tuleks korraldada rongikätkiisid kogumiskohtadele, pärgade panekuid langenute mälestussammastele, paraade, lippude õnnistamisi, wõimsate wõidutulede põletamisi ja n. e. Pidustused peaksid suurendama rahvuslikku iseteadwust ja ühtekuuluwuse tunnet.

Päewal wõiks olla lippude õnnistamisid ja pärgade panek langenute mälestussammastele.

Suuremad pidustused tuleksid korraldada õhtul, kus kawas wõiks olla: wabaõhu etendusid, soowitaw Saare kirjanikest, orkestri ettefandeid, laule, rahwamängentantse ja wõidutulede süütamine.

On kawatsus pöörata Rektorkomitee poole, et Ringhäälingu kaudu antaks sel õhtul edasi riigijuhude kõnesid ja ka üldsignaal tulede süütamiseks, mis pärast pidustuste kohtadele tuleks ülesseada raadio wastuwõtjad. Kõnelejais soowitaw kutsuda wanemaid tegelasi. Kohapeal peaks olema jaada küllaldasel määral joogiwett ja wõimalust mööda korraldada odawat toitlustamisi.

5. Soowitaw pidustustest osawõtta rahwariietuses.

6. Walla komitee juhatusel Wõidupüha pühitsemise kawa jaata maakomitee juhatusse 15. maiks.

Maakomitee asukoht: Saaremaa aj. maawalitsus.

Saaremaa 3. Wõidupüha pühitsemise maakomitee juhatus.

Kaitseliidu Saaremaa maleva pealiku

K ä s k k i r i n r. 19.

Kuresaares, 3. aprillil 1936. a.

§ 1.

Kinnitan kohtadele Kuresaare mererajoonis 1. aprillist j. a. arvates järgmised minu kst. nr. 93 § 3 — 1935. a. (M. T. nr. 25 — 35. a.) kandidaatidena näidatud merelaitseliitlased, kes lõpetasid ühenäbalalised merelaitseliitlaste kursused ja sooritasid katsed vastavate komisjonide ees:

Suurepaat

L-3.	Signalist	Mägi, Juhan
L-4.	Baadi pealik	Parem, Peeter
	Motorist	Perens, Martin
L-6.	Baadi pealik	Tool, Kirill
	abi	Jürisson, Artur
L-7.	Signalist	Aus, Aleksei
		Kann, Hindrek

Traalerpaat

T-1.	Baadi pealik	Tentson, Karl
	abi	Uau, Aleksei
	Minööri	Leppit, Kirill
	Motorist	Mihelson, Alfred
T-2.	Baadi pealik	Laht, Friedrich
	Minööri	Meerits, Bernhard
T-8.	Baadi pealik	Si, Aleksander
T-4.	Ban. minööri	Ait, Eduard

§ 2.

Määrän ametkohtadele Rihelkonna meredivisjoni allüksuste pealikud ja abid järgmiselt 1. märtsist j. a. arvates:

Üksuse nimetus	Ametkoht	Koosseis	Tagavara meeskond
----------------	----------	----------	-------------------

Rihelkonna traalerite rühm.

Divisjon	Miini-traali pealiku k. t.	Gannus, Mihkel	
Traalerpaat			
T-1.	Baadi pealik	Höbenik, Mihkel	
	abi	Teär, Karl	
	Minööri kand.	Taube, Peeter	
	Signalist	Pilder, Aleksander	
	Motoristi kand.	Randelin, Abo	Kait, Oskar
T-2.	Baadi pealiku kand.	Gannus, Woldemar	
	abi	Gannus, Albert	
	Ban. minööri	Tamsar, Jüri	
	Minööri kand.	Allen, Karl	
	Signalist	Rand, Arnold	
	Motoristi kand.	Truuwert, Julius	Rand, Artur
T-3.	Baadi pealiku kand.	Kruul, Peeter	
	abi	Alas, Eduard	
	Motoristi kand.	Tamberg, Priidu	
	Signalist	Teär, Friedrich	
	Motorist	Kruul, Karl	Marl, Ludwig
T-4.	Baadi pealik	Laul, Oskar	
	abi kand.	Lodi, August	
	Ban. minööri	Luup, Woldemar	
	Minööri kand.	Suurna, Oskar	
	Signalist	Koor, Albert	
	Motoristi kand.	Truumeel, Adolf	Albo, Eduard

Wiljandi luurerühm.

Suurepaat	Rühma pealiku k. t.	Teär, Aleksander	
L-1.	Baadi pealik	Teär, Aleksander	
	abi	Teär, Oskar	
	Signalist	Albo, Aleksander	
	Motoristi kand.	Uus, Aleksander	Albo, Bernhard

L-2.	Baadi pealik	Truuwert, Aleksander	
	abi kand.	III, Adolf	
	Signalisti kand.	Kulberg, Bernhard	
	Motoristi kand.	Sigus, Mihkel	Gaus, Ewald

§ 3.

Pealikud, kes täitnud püstoli II klassi harjutused, kinnitan II klassi lasturi kutses:

Jst. nr.	Peretonna- ja eesnimi	Üksus
1	Bahi, Artur	Muhu-Suure komp.
2	Pärtel, Anton	"
3	Pauts, Joosep	"
4	Koll, Basfili	"
5	Kaaber, Aleksander	Hellama kompani
6	Saluste, Oskar	"
7	Ripper, Georg	"
8	Ütn. Piivoja, Julius	Malewa Patarei
9	Pall, Armin	"
10	Taska, Richard	"

Diendus: Ljh. nr. 21 ja 11.

§ 4.

Altähendatud pealikele ja laitseliitlastele on peretonnajäse- ameteile otisusega määratud uutels ees- ja peretonnanimedeks:

1. Mihkelson, Arthur Peetri p. — Rihelkonna komp. — „Sootalu“.
2. Grünberg, Sergei Konstantini p. — Leifi komp. — „Rohumaa, Heino Kustawi p.“
3. Tõnisson, Joann — Pärjama komp. — „Tamsalu, Juhan“.

Diendus: Ljh. nr. 14.

§ 5.

Kaistokodanik Helmi Särew lugeba vastuvõetult kaitseliitu — naistokudaitse Kuresaare jaostonna koosseisu toetajaks liikmeks 3. aprillist j. a. arvates.

Diendus: Ljh. nr. 17.

§ 6.

Kaitseliidust lahtunud liikmed kustutada malewa ja allüksuste nimetirjadest järgmiselt:

Jst. Nr.	Peretonna- ja eesnimi	Mis ajast arvates	Lahtumise põhjus
----------	-----------------------	-------------------	------------------

Pärjama komp.

1. Lõute, Vladimir Artabi p. 3.04.36. a. Elukoha muutmise puhul.
2. Kausi, Aleksander Aleksei p. „ Wabaaja pundusel.

Diendus: Ljh. nr. 19.

§ 7.

Leifi malewtonna Leifi kompanii kaitseliitlased Wladimir Demet ja Martin Berlin lugeba malewtonna juhatusel otisusega 11. weebruariist j. a. prtk. nr. 14 p. 1 — põhikirja § 11 alusel kaitseliidust jäädawalt wäljajehetult.

Diendus: Ljh. nr. 13.

D. Särew, kolonelleitnant,
Kaitseliidu Saaremaa malewa päälit.

Käskkiri wäljaantud 4. aprillil 1936. a. kell 14.00.

Kwaland teadmises ja tähtsimeis kaitse-
jõudu Peastaabi Majand. osak. pealiku
ringkirja 8. aprillil 1936. a. Nr. 10-M.

Malewate pealikutele.

Siinjuures saadan Teile teadmises ja
käsitamiseks Arakirjad kaitsejõudu ülema kir-
jast Riigimaade ja metsade walitsuse di-
rektorile 23. 3. 36. a. Nr. 10 M ja Riigimaade ja metsade walitsuse juhataja
wastusest sellele 6. aprillil 1936. a. Nr.
5141.

Eisa: nimetatud.

Ch. Kasl,

Majandusosakonna pealik.

T. Pullisaar,

Kraami-warustuse jaost. pealik.

Kaitsejõudu Ülem.

Arakiri

23. märtsil 1936. a.

Nr. 10-M.

Tallinn.

Riigimaade ja metsade walitsuse direktorile.

Kaitsejõudu peastaabi ülema kirjaga 7.
weebr. 1936. a. Nr. 10-M palus kaitse-
jõudu anda 22 kaitsejõudu üfusete maalaasid,
mis seni otjastamata seisnud, lasterabade
ehitamises Bab. Wal. 23. 03. 25. a.
otfuse põhjal tasuta kasutamises, et tule-
wikus neid maalaasid pärast wastawate eel-
tõbbe tegemist kaitsejõudu nimele kinnistada.

Metsamajanduse büroo juhataja kirja
põhjal 14. weebr. 1936. a. Nr. 5141 an-
taste palutud maalad kaitsejõudule ajutises
kasutamises, kusjuures üleantawatel ma-
alad kaswama metsa kaitsejõudu üfusel
wõiwad talhinnaga ära osta, wastasel
korral töötatakse see üles Riigimetsatõbb-
tuse arwel.

Kaitsejõudu lastetaseme arendamises en-
tawis neil maaladel wälja ehitada kor-
ralit lasterajad ja selleks neid maala-
sid on wajalik kinnistada kaitsejõudu nime-
le, teigest küljest aga lasterabade wäljaehi-
tamises on waja kohapealset puumaterjali.
Neil põhjusil palun Teile nõusolekut ja
korraldusi, et kaitsejõudu üfusete Bab.
Wal. otfuse 23. 03. 25. a. põhjal kasu-
tamises antawatel maaladel ei realisee-
ritaks kõit meis, waid et neil jäätakse
kaswama metsa ca 80—100 tihumeetrit,
mis kaitsejõudu wajas lasteraja wäljaehi-
tamisel puumaterjaliks ja kuulipüüde walli
kinnistamiseks.

Kompanii normaal lasteraja wäljaehi-
tamises läheb tarwis järgmist metsama-
terjali:

1) palle 4"–8" ladwast, 6,4	
m pikad 94 ft.	— 14,0 tihum.
2) laudu 1,5", 40 ft.	— 2,0 "
3) " 1,0", 490 ft.	— 16,0 "
4) palle nottideks, 1,5 m pi- kad, 290 ft.	— 48,0 "
5) laite	— 3,0 "

Kokku: 78,0 tihum.

Et kaitsejõudu üfusel peawad wälja
ehitama lasteradu omal idul, siis koha-
peal tasuta saadaw metjamaterjal oleks
neile suureks jõudustuseks.

Koht, kus üleantawal maaalal on soo-
witaw kaswama jätta meis, nii et see esi-
algelt tui lasteraja lõpuliku wäljaehi-
tamiseni ei takista lastmist, näitaks kätte ko-
halit kaitsejõudu malewa pealik.

J. D r a s m a a, kindralmajor.

J. M a i d e, kolonel,
peastaabi ülem.

Põllutõmministeeriumi
Riigimaade ja Metsade walitsus
Metsamajanduse Büroo

6. aprillil 1936. a.

Nr. 5141

Tallinn

Arakiri.

E. W. Kaitsejõudu ülemale.

Wastufets Teile kirjale 23. 3. 36. a.
Nr. 10-M teatab metsamajanduse büroo,
et on lubatud üleantawatele lasterabadele
kaswama jätta 80—100 tm. metsa. Met-
sajäulematele on korraldus tehtud kaswama
jäetaw mets koos malewa pealikuga wälja-
eraldada ja tui lohtulepet ei saadutata,
siis sellest metsamajanduse büroole ette
tanda.

(allkiri)

Juhataja.

(allkiri)

Wan. maamõõtja.

Kontrollkogumiste kokkuvõtteid.

1. Malewa patareis.

Patarei kontrollkogumine oli 20. märtsil
1936. a. malewa staabis patarei pealiku
leitnant J. Siinwoja poolt.

Kogumisele ilmusid 20 kaitsejõudu nime-
kirjas olewast 23-ft. Puudus 3 kl.
Warustuse ülewaatusel selgus, et 4 kaitse-
jõudu ei olnud wäljaantud mingisugust
warustust ega relwa. Need patarei pea-
likul lähemal ajal wälja anda.

Esitatud relwadest olid hästi hoolda-
tud kl. „303“ wintpüüse 16 ja 9 mm.
püstoleid 3 ft., nõrgalt hooldatud 1 wint-
püü.

Warustus ja lastemoona puutumata
tagawara alles ja korras. Kaebusi ei
awaldatud. Üldine seisuford hea.

2. Öppurkompaniis.

Kontrollkogumine 2. aprillil f. a. Ma-
lewa tobus õppepiirkonna instruktori major
A. Pori poolt kompanii pealiku abil ja
juuresolekul.

Kompaniis nimekirja järele 54 kl.
Kogumisele ilmus 50 kl. wõi 92,59 prots.
üldarwust.

Esitatud relwadest olid hästi hooldatud
kl. „303“ wintpüüse 41 ja 9 mm. püstoleid
3 ft., rahuldawalt — 11 wintpüüsi

ja nõrgalt 1 wp. Kahele kaitsejõudu
põhitud antud wälja relwa ja warustust.
Need komp. pealikul wälja anda.

Warustus ja puutumata tagawara
padrunid meeskonnal alles ja korras.

Laos olew warustus hästi korda sea-
tud ja alal. Kaebusi ei awaldatud. Üldine
mulje üfusel hea.

3. Auresjaare meriraiooni traalerite rühmas.

Kontrollkogumine 14. aprillil f. a. ma-
lewa tobus õppepiirk. instruktori major A.
Pori poolt, divisjoni pealiku E. Wain'u
abil ja juuresolekul.

Rühma nimekirjas 19 kl.; neist ilmus
kogumisele 18 kl., mis teeb wälja 94,73
protsenti üldarwust.

Relwi ülewaadatud: „303“ wintpüüse
14 ft., inglise wintpüüse 1 ja 9 mm. püs-
toleid 2 ft. Wintpüüsidest hästi hoolda-
tud 14 ft., rahuldawalt 1 ft., püstolitest
hästi hooldatud 1, nõrgalt 1.

Kolmele kaitsejõudu põhitud antud
wälja warustust ja relwi. Need otsekohe
wälja anda.

Meeskonna käes olew warustus ja
puutumata tagawara padrunid alles ja
korras. Kaebusi ei awaldatud. Rühma
riwiline esinemine hea.

Üldine mulje rühmas hea.

Kontrollkogumisel tuleb ette juhuseid,
tus kaitsejõudu ilmuvad wälja relwaga,
ilma et kaapas oleks liikmetaari, samuti
tullakse wälja ilma kaitsejõudu wäljastun-
nusteta (wormirüüdetä wõi kaelindita).

Tuletan meelde, et kaitsejõudu todu-
torra § 137 alusel on teelatud relwa
kandmine ilma liikmetaardil olewa loa-
ta ja kaitsejõudu wäljastunnusteta.

D. S ä r e w, kolonelleitnant,
Saaremaa malewa pealik.

Kwaland teadmises ja tähtsimeis kaitse-
jõudu ülema ringkirja 30. 3 1936 a.
nr. 9-B

Kõikidele malewate pealikutele.

Et kaitsejõudu lennuasjanduse arenda-
mises riiklise toetuse saamine on raste ja
isegi küsitaw, käsen uusi algatusi ja kulutusi
purilennukite ehitamise ajal mitte teha. Ku-
na lennuasjanduse arendamine (purilennu-
kite ehitamine jne.) iseenest on väga kallid,
pole ka kaitsejõudu piiratud ja raste sa-
dawate ainult seltstondliste summade
kulutamine selleks otstarbekohane.

Boolekti olewad iddb ja ettevõtted,
tui need kaitsejõudu üldisest seltstondlistest
summades ei nõua eriti wäljaminekuid,
oma arandamisega kohaselt wõite roia lõpule.

J. D r a s m a a,
kindralmajor.

J. M a i d e, kolonel,
peastaabi ülem.

Kaitseliidu Saaremaa maleva pealiku K ä s k k i r i n r. 20.

Kuressaares, 9. aprillil 1936. a.

§ 1.

Awaldan teadmiseks Kaitseliidu ülima käsulirja 4. aprillist f. a. nr. 24 § 1:

„Wabastan proua Mari Kaamot'i tema enese soovil naiskodulaitse esinaise ametkohalt 22. si aprillist f. a. arwates.

Proua M. Kaamot'il naiskodulaitse asjaajamist, raha ja waranduslikku ala nõnda korraldada, et selle üleandmine wõiks lõppeda 22.ks aprillist f. a.

Alus: pr. M. Kaamot'i ettekanne 18. 03. f. a.“

§ 2.

Wabastan Aleksander Torni enda palvel Side üksitühma pealiku ametkohalt ja kinnitan Side üksitühma pealikut pl. Aleksander Mänd'i, mõlemad 7. aprillist f. a. arwates.

A. Tornil üksitühma koosseis, asjaajamine, warustus ja warandus uuele üksitühma pealikule A. Mänd'ile üle anda ja üleandmise kohta akt koostada.

Üleandmisest ja wastuwõtmisest minule ettekanda juure lisades akti arakirja.

Diendus: Ljh. nr. 818.

§ 3.

Aleksander Torn ja Aleksander Mänd kandsid ette, et esimene on Side üksitühma koosseisu, asjaajamise, warustuse ja waranduse üle annud ja teine vastu wõtnud ning Side üksitühma pealiku kohuste täitmisele asunud 6. aprillist f. a. arwates.

Diendus: Ljh. 818.

§ 4.

Pealitud, kes käitunud püstoli 1. klassi harjutused, kinnitan 1. klassi lasturi lutses:

Zet. nr.	Peretonna- ja eesnimi	Üksus
1.	Talwil, Aleksander	Kuressaare kompanii.
2.	Kott, Nikolai	„ „
3.	Dunpuu, Abo	„ „
4.	Kirs, August	„ „

Diendus: Ljh. nr. 39.

§ 5.

Kinnitan Pärnama kompanii 2. rühma 3. jao pealikut A. Mihkel Ruul'i ja abiks Arnold Wäljaäär'e, 4. aprillist f. a. arwates.

Diendus: Ljh. nr. 25.

§ 6.

Kiheltonna õppepiirkonna instrktor ltn. A. Waabel'i poolt esitatud aruandest Kiheltonna malewkonna asjaajamise ja arwepidamise rewideerimise üle 6. aprillil f. a. nähtub, et malewkonna asjaajamine ja arwepidamine on korras.

Awaldan teenistuse nimel tänu malewkonna pealikule ja juhatusel korraldada asjaajamise eest.

Diendus: Ljh. nr. 782.

§ 7.

Kiheltonna õppepiirkonna instrktori ltn. A. Waabel'i poolt esitatud aruannetest naiskodulaitse Lummada ja Kiheltonna jaostkondade asjaajamise ja arwepidamise rewideerimise üle 22. märtsil ja 5. aprillil f. a. nähtub, et nimetud jaostkondade asjaajamine ja arwepidamine on korras.

Awaldan teenistuse nimel tänu jaostkondade esinaistele ja juhatusel korraldada asjaajamise eest.

Diendus: Ljh. nr. 782.

§ 8.

Järgmised kodanikud lugeda wastuwõetud kaitseliitu ja lantanda malewa ja allüksuste tegevliikmete nimekirja järgmiselt:

Zet. Nr.	Peretonna- ja eesnimi	Üksus	Mis ajast arwates
1	Sass, Wladimir M-dri p.	Malewa patarei	4. 4. 36. a.
2	Nus, Aleksander Juhani p.	Loona komp.	8. 4. 36. a.
3	Saarit, Mihkel Jaani p.	Muhu komp.	„
4	Harl, Oskar Aleksandri p.	Sinnaümbruse kmp.	„
5	Kaamat, Wladimir Mihaili p.	„	„
6	Kips, Richard M-dri p.	„	„
7	Põlbumaa, Karl-Joh. Kustu p.	Kuressaare kmp.	„
8	Turu, August Johani p.	„	„
9	Sensmann, Paul Jaani p.	„	„
10	Koel, Anton	Muhu kompanii	9. 4. 36. a.
11	Tomson, M-dri Abo p.	„	„
12	Waga, Iwan Maksimi p.	Maasi kmp.	„

Diendus: Ljh. nr. 546, 853, 822, 564.

§ 9.

Järgmised kodanikud lugeda wastuwõetud kaitseliitu ja lantanda malewa ja allüksuste toetajate liikmete nimekirja järgmiselt:

Zet. Nr.	Peretonna- ja eesnimi	Üksus	Mis ajast arwates
1	Tamm, Karl	Sinnaümbruse komp.	6. 4. 1936. a.
2	Kallaste (Err) Oskar	Kuressaare kmp.	„

Diendus: Ljh. nr. 811.

§ 10.

Torgu kompanii tl. Julius Süri p. Koff lugeda kaitseliidust lahkunuks elutoha muutmise puhul 6. aprillist f. a. arwates.

Diendus: Ljh. nr. 19.

D. S ä r e w, kolonelleitnant, Kaitseliidu Saaremaa malewa päalik.

Käskkirja wäljaantud 9. aprillil 1936. a. kell 1500.

Kuressaare malewkonna toetajad liiget

Johannes Lepik'ut

mälestab

Kuressaare malewkond.